

[Thorkil Kristensen.]

Derved vilde de opnaa for det første at faa en Lejeindtægt, som kunde kompensere dem for en Del af Afgiften, og for det andet vilde de opnaa, at selve Afgiften gik ned, idet jo Fradraget blev større, naar der kom flere Beboere i Lejligheden.

Maa jeg nævne et Par Eksempler. Hvis man tænkte sig, at Afgiften blev 30 pCt. og Fradraget pr. Beboer 60 Kr. aarlig, vilde en Lejlighed her i København til en Lejeværdi af 800 Kr. og beboet af 4 Mennesker gaa fri for Afgift, idet 30 pCt. af 800 Kr. er 240 Kr., men Fradraget for 4 Personer à 60 Kr. er ogsaa 240 Kr. Tager man omvendt en større Lejlighed, f. Eks. til 1 500 Kr., men med kun 2 Beboere, vilde Afgiften blive 450 Kr., og Fradraget vilde kun være 120 Kr.; der vilde altsaa blive en Nettoafgift paa 330 Kr. Jo større Lejligheden er, og jo færre Beboere der er i den, des større vilde naturligvis det Beløb blive, som man kom til at betale til Staten. Jeg gør udtrykkelig opmærksom paa, at en Afgift af denne Type jo vil skaane Familieme, og navnlig vil skaane de mindre velstaaende Familier, der bor i relativt smaa Lejligheder. Det maa vel ogsaa være det rationelle, at man lægger Opmuntringen, Tilskyndelsen til Fremleje, paa de Familier, som i Forhold til deres Personantal har en meget betydelig Lejlighed.

Jeg vilde af en Foranstaltning af denne Art vente tre Virkninger.

For det første regner jeg med, at man ad Frivillighedens Vej — jeg er enig med mit Partis Ordfører i, at det var ønskeligt at komme saa langt som muligt ad denne Vej for at undgaa det meget personlige Indgreb, Lovforslaget betyder — vilde faa en Del Værelser frem. For i de Tilfælde, hvor man har en stor Lejlighed i Forhold til Familiens Størrelse, kommer man til at betale et betydeligt Beløb i denne Afgift; man er derfor interesseret i at faa Kompensation ved at leje ud, saa meget mere som man faar Fradrag i Afgiften ved at leje noget ud. Man kunde eventuelt, hvis man vilde, gøre Fradraget pr. Beboer af Lejligheden progressivt: et Fradrag paa 50 Kr. for den første Beboer, 70 Kr. for den næste o. s. v. — det kan man jo altid overveje.

En anden Virkning, jeg venter, er den, at der vilde blive nogle mindre Lejligheder ledige, fordi jeg tror, at i det Tilfælde at en enlig Person bebor en mindre Lejlighed, vil denne Afgift animere den paagældende til i Stedet for at søge sig et af de Værelser, som jeg venter skal blive ledige i de store Lejligheder, og saa kan den mindre

Lejlighed blive ledig til Fordel for en Familie. Og man kommer vel ikke uden om, at en stor Del af Dagens Boligproblem netop bestaar i, at enlige Mennesker, f. Eks. en Ægtefælle, som er blevet enlig, fordi den anden Ægtefælle er død, bebor en Lejlighed, medens de tidligere vilde have søgt en mindre Beboelse, f. Eks. et Værelse. Der er næppe Tvivl om, at enligstillede Personer i Dag har Lejligheder i højere Grad, end de havde det før Krigen.

Men, foruden disse to Virkninger, der begge netop gaar i den Retning, som dette Lovforslag tilsigter, venter jeg en tredje Virkning af en Foranstaltning som den, jeg her har nævnt. Jeg regner med, at den kan tjene som en begyndende Afvikling af det omfattende Restriktionssystem, vi har paa hele Boligvæsenets Omraade. Den betyder en delvis a jour-Føring af Huslejen. Vi maa før eller senere frem til, at vi igen faar eet Huslejeniveau her i Landet, og vel at mærke et, der svarer til Byggeomkostningerne og dermed ogsaa til Renteniveauet. Det er Betingelsen for, at vi igen kan faa friere Forhold. Saa vilde vi have begyndt paa dette, vi vilde kunne sige: Nu er vi holdt op med skubbe det Problem længere ud i Fremtiden; vi erkender, at vi maa gaa til Ondets Rod og begynde paa en Udligning, som alligevel før eller senere skal gennemføres. Jeg kunde tænke mig, at man eventuelt paa et senere Tidspunkt, naar man bedre kan bedømme, hvor det fremtidige Omkostnings- og derfor ogsaa Huslejeniveau vil komme til at ligge, kunde nærme Afgiftens Størrelse mere til dette fremtidige Niveau og eventuelt samtidig begynde at afvikle Fradragene paa Beboerne, saaledes at man kom mere i Retning af et generelt Tillæg; saa kunde man engang paa et eller andet Tidspunkt gaa over til at give Frihed for Huslejen og saa naturligvis lade Husejerne betale en vis Afgift, da de ikke skulde have hele Profitten ved, at Huslejen i de gamle Ejendomme var steget.

Det drejer sig her kun om nogle skitsemæssige Tanker. Jeg skulde tro, at hvis man indførte en Afgift af omtrent det Omfang som jeg her har skitseret, og med Fradrag pr. Beboer af det Omfang, jeg har antydnet, vilde det aarlige Provenu kunne blive 40—50 Mill. Kr. Det vilde være naturligt at lade dette Beløb indgaa som Betaling paa Statens Reguleringskonto i Danmarks Nationalbank som et Led i den Pengesaning, vi alligevel gennemfører.

Jeg gør opmærksom paa, at de mange Udlejningsejendomme, vi har, ikke er steget væsentligt i Ejendomsskyld, paa Grund af